

Roosevelt Irdno upa, da se bo kongres poboljšal

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je trdno prepričan, da bo kongres, ki je zavrzel v zadnjem zasedanju toliko njegovih priporočil, te zopet vzel v pretes pri prihodnjem zasedanju in sprejel večino zavrženih predlogov.

Kot se je izrazil Roosevelt, nima nobene volje, da bi odstopil od začrtane poti, ampak bo svoje namere skušal doseči na vsak način, vsaj v glavnem. Predsednik je mnenja, da bo kongres postal čisto drugačnega mišljenja, ko pride domov med svoje volivce in bo tam videl mnenje naroda. Rooseveltovi pristaši bodo skrbeli zato, da pride ljudsko mnenje do izraza in da se bo obrnilo proti kongresnikom, če pri prihodnjem zasedanju ne popravijo svojih pogrškov. Tudi predsednik Roosevelt sam bo stopil pred narod in udaril po kongresu. Zagovarjal bo svoja priporočila in skušal dokazati, da je imel on prav, ne pa kongres, ki je njegova priporočila zavrzel.

Od ljudskega mnenja bo zdaj vse odvisno, ali bo prihodnji kongres enako neodvisen, ali pa se bo podal volji predsednika. Ohijjski senator Taft je rekel, da je postal kongres samostojen in da bo odsej kongres vodil politiko Zed. držav in ne predsednik.

Delo pri Fisher Body

Včeraj se je vrnilo kakih 800 delavcev na delo pri Fisher Body. Drugi pa bodo poklicani, kakor pravi vodstvo tovarne, kakor hitro bo organiziran drugi šift. Kakih 3.200 delavcev bo poklicanih na delo, kakor hitro bodo pripravljeni modeli in orodje za 1940 avtne modele, ki so zaostali radi zadnje stavke. Včeraj se je sestal z vodstvom tovarne unijski komitej, da se pogovorijo glede starostnih pravic, ki so bile prizadete vsled stavke.

Ker je konj zmagal

Albert Strelau, 9604 Mount Auburn Ave. je stavil na konje v Thistle Down v soboto. S svojo ženo in prijatelji je gledal dirko, zlasti pa je pazno zasledoval dirkača Jacka Greenocka, na katerega je stavil. Res, ta konj je zmagal in ko je došel konj na cilj, se je Strelau mrtev zgrudil na tla.

Obisk iz Chicaga

K svoji sestrični Mrs. Tekaučič sta prišla na obisk Mr. in Mrs. John Zbašnik. Želimo ji mnogo razvedrila med našimi rojaki tukaj.

Rev. Coughlin se poteguje za farmarja in delavca

Detroit, Mich. — Rev. C. Coughlin, znani radio pridigar, je imel v nedeljo govor, v katerem je kazal na bedno stanje ameriškega farmarja in delavca. Father Coughlin je rekel, da Roosevelt bolj gleda na to, da reši bankirje kot pa da bi rešil farmarje. Govornik je poudarjal, da Zed. države ne morejo iti po sedanji poti naprej, ko je ameriški delavec in farmar brez vsa-

NOVA STAVKA GROZI

Cleveland, O. — Zdaj, ko so se pobotali avtni delavci pri General Motors, pa grozi izbruhniti nova stavka pri Packard Motor Car Co. Delavci, ki delajo pri tej družbi in ki so pri uniji CIO, so odglasovali v nedeljo v Detroitu, da se skliče stavka, če jo odobrijo glavni uradniki unije. Tudi pri tej družbi sta dve uniji, CIO in AFL. Kompanija pravi, da se bo sestala z unijskimi voditelji, toda se ne bo pogajala z nobeno teh unij, dokler Narodni delavski odbor ne bo določil, katera izmed unij ima pravico zastopati delavce pri Packard Motors. Tozadevno glasovanje je določeno za 17. avgusta. Pri Packard Co. je zaposlenih 12.000 delavcev in obe uniji trdita, da imata večino.

Vsi glavni spori v avtni industriji so večinoma samo radi tega, ker sta dve uniji in vsaka trdi, da ima večino delavcev na svoji strani. Kompanije se branijo pogajati se z delavci in podpisati pogodbe, dokler sodnija ne odloči, katera unija je v večini in pravomočna zastopati delavce, ali CIO ali A. F. of L.

Dobro je premislila

Frederick, Md. — 19 letna farmarica, Leona Draper, je ustrelila svojega 41 let starega moža. Pred sodnijo je izpovedala, da je bil v hiši večer prepir in zadnji teden je je mož vsak dan pretepel. Zato je vzela moževo lovsko puško, pokleknila pred njo in malo pomolila, potem pa pomerila na moža in sprožila.

Nagradni listki zastonj

V nedeljo 13. avgusta priredi demokratski klub 32. varde piknik na vrtu Društvenega doma na Recher Ave., Euclid, O. Poleg zanimivega programa se bo oddalo tudi nad 100 lepih nagrad, glavna bo bicikelj, vreden \$35. Listke za te nagrade dobite zastonj v Joe Perusekovi prodajalni pohištva na 152. St., v Rozance Dept. trgovini, 406 E. 156th St. in Globokar gasolinski postaji, 1075 E. 185th St. Na pikniku bo igral Vadnalov orkester.

Mrs. Ann Dorrington

Poznana demokratska vardna voditeljica v 32. vardi, Mrs. Ann Dorrington, bo kandidirala v mestno zbornico iz 32. varde. Mrs. Dorrington je že enkrat kandidirala in je dobila lepo število glasov. Pripada Millerjevi stranki in je zelo aktivna v politiki.

Tisoče menihov in nun beži iz Avstrije

Berlin, Nemčija. — Nemška proticerkvena politika je pregnala na tisoče nun in menihov iz bivše Avstrije, ali se pa morajo prilagoditi druge vrste življenju, da se prežive. Nazijci zaplenjujejo cerkveno in samostansko lastnino, zapirajo farne šole in izganjajo usmiljenke iz bolnišnic.

Ko je Nemčija zasedla Avstrijo, je bilo v Avstriji do 13.000 nun in 3.400 redovnikov. Redovnice so bile večinoma kot usmiljenke v javnih in zasebnih bolnišnicah, ali so pa lastovale privatne šole. Ko so nazijci nadomestili po bolnišnicah privatne nazijske bolničarke in zaprli katoliške šole, so bile postavljene redovnice na ceste. Mnogo redovnic je odšlo iz Avstrije, največ v Južno Ameriko, v Švico in Francijo.

Mnogo redovnic je šlo tudi v privatne službe kot kuharice, učiteljice, v pisarne ali tovarne. Zvečer se vrnejo nazaj v samostan, kjer vršijo svoje redovniške dolžnosti.

Na redovnike sedaj še ne pristiskajo tako hudo, toda znano je, da gleda nemška vlada, da se polasti samostanskega premoženja. Najbolj bodo prizadeti benediktinci in cistercijanci. Samostanski bratje so pa prisiljeni vstopiti v nemško armado.

Japonski domoljub pozivlje k nevtralnosti, s katero bi Japonska silno zabogatelja in vladala ves svet

Tokio, Japonska. — Stari japonski državnik, Yukio Ozaki, je dvignil svoj mogočni glas in pozval Japonce k nevtralnosti v prihodnji vojni. Nevtralnost bi dala, pravi Ozaki, Japonski hitro zmago na Kitajskem, silno bi zabogatelja, ker bi prodajala orožje bojujočim se državam, vsled česar bi Japonska kontrolirala ne samo Orient, ampak ves ostali svet.

Ozaki ima zelo velik vpliv na Japonskem. Star je 80 let in je član parlamenta, odkar je zboroval prvi japonski parlament, to je pred 49 leti. Ozaki je že večkrat javno nastopil proti mogočni vojaški stranki, pa ni bil nikdar zato kaznovan. Tudi ta njegova najnovejša izjava je napad na sicer hkonjenici. Leta 1910 je doslužil in se vrnil nazaj v Cleveland. Leta 1911 je dobil službo v pisarni NYC železnice, kjer je delal do svetovne vojne, ko je bil zopet poklican v armado. Leta 1918 je bil odpuščen in je zopet začel delati za NYC.

Proti verižnim glediščem

Washington, D. C. — Justični oddelek vlade bo vložil tožbo proti filmskim družbam in verižnim glediščem, ki kontrolirajo filmsko industrijo v deželi. Namen tožbe je zlomiti monopol teh družb v petih državah in sicer New York, Ohio, Kentucky, Maryland in Delaware. Te družbe, ki lastujejo vsa večja gledišča, kupujejo vse filmske slike že vnaprej in potem same kontrolirajo cene, kar je proti antitrustni postavi.

Smrt s cirkularko

Steven Vasenda, star 58 let, stanujoč na 3076 E. 53rd St. je naslonil svoj vrat ne vrtečo cirkularko, ki ga je na mestu usmrtila. Vzrok je bilo menda slabo zdravje.

Dvakratna nesreča

John Gaston, star 65 let, stanujoč na 8114 Euclid Ave. je omedlel in padel pod avto na jardu. Voznik, ki ni vedel, da je Gaston pod avtom, je motor začel in vozil čez Gastona, ki so ga v nevarnem stanju odpeljali v bolnišnico.

Zadušnica

V sredo ob osmih se bo brala v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. zadušnica za pok. Joseph Bradačem ob 2. obletnici smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

V bolnišnici

Mrs. Ana Krnc, 1036 E. 72 St. se nahaja v Mt. Sinai bolnišnici, kjer je bila v nedeljo operirana. Obiski začasno niso dovoljeni. Upamo, da se ji zdravje kmalu izboljša.

* V New Philadelphia, O. je umrla mati državnega demokratskega načelnika Limbacha.

Frank Verbič umrl

Včeraj popoldne ob 3:15 je za vedno zatisnil oči splošno poznani in priljubljeni Frank Verbič, zet Mr. in Mrs. Jernej Knaus. Dolgo let je stanoval na 62. cesti, lanskega julija pa se je preselil v svojo hišo na 120 E. 200th St., Euclid, O. Pred nekaj meseci je zbolel za kostnim rakom. Iskal je pomoči v bolnišnici, pa niso mu mogli pomagati. Trpel je silne bolečine, katere je pa voljno prenašal.

Rojen je bil 19. septembra 1887 na Rekeku, kjer je bil njegov oče uslužben pri železnici, pozneje pa so se starši preselili v Postojno. Ko je izdelal meščansko šolo, se je šel učiti za trgovca na Dolenjsko. Toda to se mu ni dopadlo, zato je odšel k vojni mornarici v Pulj. Dve leti in 7 meseca je bil tam. Ko je prišel nekoč na dopust, je šel pa v Ameriko, kamor je došel 6. aprila 1906.

Tukaj je delal pri American Steel & Wire Co. in Cleveland Twist Drill in ko je prišla depresija, je vstopil v ameriško armado in sicer hkonjenici. Leta 1910 je doslužil in se vrnil nazaj v Cleveland. Leta 1911 je dobil službo v pisarni NYC železnice, kjer je delal do svetovne vojne, ko je bil zopet poklican v armado. Leta 1918 je bil odpuščen in je zopet začel delati za NYC.

Na 27. avgusta 1919 se je poročil s Kristino, hčerko Jernej Knausove družine. Potem je dobil službo kot šerifov deputij in pozneje je vstopil kot bančni uradnik k slovenski banki, North American Bank Co. Tukaj je delal do 5. junija letos, ko je moral delo pustiti radi bolezni.

Tukaj zapuščala poleg žalujoče soproge Kristine, hčer Ester, staro 18 let. V starem kraju zapuščala enega brata v Mariboru, po pol brata na Dunaju in po pol sestro v Trstu. Bil je član Ameriške legije št. 273 in društva France Prešeren št. 17 SDZ. Truplo bo ležalo do pogreba v Grdinovi kapeli, odkoder se vrši pogreb v četrti ob devetih v cerkev sv. Vida in na Calvary pokopališče.

Frank je bil zelo priljubljen. Bil je sicer bolj tihe narave, ampak silno dobrega srca. Korenjak po postavi ga je kruta bolezen zlomila in mu pretrgala nit življenja. Pri svojih prijateljih in znancih bo ostal dolgo v spominu. Njegovi soprogi in hčerki ter vsem sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje, ranjki naj pa mirno počiva do večnega vstajenja.

Taft gre po delegate

Washington, D. C. — Ohijjski republikanski senator Taft, ki je že naznanil svojo kandidaturo za predsednika Zed. držav, se odpelje v oktobru v zapadne države s svojo ženo. Pravita, da bo šla "ogledat" deželo. V resnici bo pa Taft na tej turi obiskal vse vplivne republikanske voditelje, da bo videl, koliko delegatov bo na narodni republikanski konvenciji glasovalo zanj. Ko bo prišel Taft nazaj, bo točno vedel, na koliko glasov more računati. Kongresman Bender, ki je vodja republikancev v Cuyahoga okraju, se ni še izjavil, če bo za Tafta ali ne.

Seja škrančkov

Jutri večer se vrši seja staršev mladinskega zbora škrančki. Seja se vrši v navadnih prostorih v Društvenem domu na Recher Ave. Seja je zelo važna.

Frank Verbič umrl

Včeraj popoldne ob 3:15 je za vedno zatisnil oči splošno poznani in priljubljeni Frank Verbič, zet Mr. in Mrs. Jernej Knaus. Dolgo let je stanoval na 62. cesti, lanskega julija pa se je preselil v svojo hišo na 120 E. 200th St., Euclid, O. Pred nekaj meseci je zbolel za kostnim rakom. Iskal je pomoči v bolnišnici, pa niso mu mogli pomagati. Trpel je silne bolečine, katere je pa voljno prenašal.

Rojen je bil 19. septembra 1887 na Rekeku, kjer je bil njegov oče uslužben pri železnici, pozneje pa so se starši preselili v Postojno. Ko je izdelal meščansko šolo, se je šel učiti za trgovca na Dolenjsko. Toda to se mu ni dopadlo, zato je odšel k vojni mornarici v Pulj. Dve leti in 7 meseca je bil tam. Ko je prišel nekoč na dopust, je šel pa v Ameriko, kamor je došel 6. aprila 1906.

Tukaj je delal pri American Steel & Wire Co. in Cleveland Twist Drill in ko je prišla depresija, je vstopil v ameriško armado in sicer hkonjenici. Leta 1910 je doslužil in se vrnil nazaj v Cleveland. Leta 1911 je dobil službo v pisarni NYC železnice, kjer je delal do svetovne vojne, ko je bil zopet poklican v armado. Leta 1918 je bil odpuščen in je zopet začel delati za NYC.

Na 27. avgusta 1919 se je poročil s Kristino, hčerko Jernej Knausove družine. Potem je dobil službo kot šerifov deputij in pozneje je vstopil kot bančni uradnik k slovenski banki, North American Bank Co. Tukaj je delal do 5. junija letos, ko je moral delo pustiti radi bolezni.

Tukaj zapuščala poleg žalujoče soproge Kristine, hčer Ester, staro 18 let. V starem kraju zapuščala enega brata v Mariboru, po pol brata na Dunaju in po pol sestro v Trstu. Bil je član Ameriške legije št. 273 in društva France Prešeren št. 17 SDZ. Truplo bo ležalo do pogreba v Grdinovi kapeli, odkoder se vrši pogreb v četrti ob devetih v cerkev sv. Vida in na Calvary pokopališče.

Frank je bil zelo priljubljen. Bil je sicer bolj tihe narave, ampak silno dobrega srca. Korenjak po postavi ga je kruta bolezen zlomila in mu pretrgala nit življenja. Pri svojih prijateljih in znancih bo ostal dolgo v spominu. Njegovi soprogi in hčerki ter vsem sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje, ranjki naj pa mirno počiva do večnega vstajenja.

Taft gre po delegate

Washington, D. C. — Ohijjski republikanski senator Taft, ki je že naznanil svojo kandidaturo za predsednika Zed. držav, se odpelje v oktobru v zapadne države s svojo ženo. Pravita, da bo šla "ogledat" deželo. V resnici bo pa Taft na tej turi obiskal vse vplivne republikanske voditelje, da bo videl, koliko delegatov bo na narodni republikanski konvenciji glasovalo zanj. Ko bo prišel Taft nazaj, bo točno vedel, na koliko glasov more računati. Kongresman Bender, ki je vodja republikancev v Cuyahoga okraju, se ni še izjavil, če bo za Tafta ali ne.

Seja škrančkov

Jutri večer se vrši seja staršev mladinskega zbora škrančki. Seja se vrši v navadnih prostorih v Društvenem domu na Recher Ave. Seja je zelo važna.

JAPONCI SO BOMBARDIRALI AMERIŠKO BOLNICO V KITAJU

Šangaj, Kitajska. — Ameriške konzularne oblasti v Hankowu so kar najostreje protestirale proti bombardiranju ameriške misijonske bolnišnice v Kisoša-nu. Ameriške oblasti pravijo, da se bolnišnica nahaja na hribu zunaj mesta in da je ob času napada vihralo s poslopja 11 ameriških zastav. Vse to pa ni odvrnilo japonskih letalcev, da ne bi metali bombe nad bolnišnico.

Isto bolnišnico so Japonci bombardirali že 26. julija in je takrat zadelo šest bomb. Japonci so izgnali iz mesta Yochowa vse angleške in ameriške misijonarje in so potem zžgali ameriško misijonsko cerkev luteranskega veroizpovedanja. Od takrat pogrešajo Edwina Becka iz Tiffin, O. in Mary Mayers iz Hanover, Pa.

Sam sebi odrezal nogo in se vlekel po pomoč

Lorain, O. — V tukajšnji bolnišnici sv. Jožefa je William Capps, star 19 let iz Kentuckya. Blizu Vermilionu, je padel pod tovorni vlak, na katerem se je peljal skrivej. Kolesa so mu strla nogo. Fant je vzel žepni nož, si nogo odrezal, potem pa iz vej napravil zasilne berglje in se vlekel ob progi, dokler ni prišel do delavcev, ki so delali na progi. Nogo si je prevezal nad rano, da ni izkrevavel in je bil osem ur brez vsake pomoči. Fant, ki je pokazal res nadčloveški pogum, je v bolnišnici v jako opasnem stanju.

Protiameriška gonja od strani Japoncev

Šangaj, Kitajska. — Nek ameriški misijonar, ki je došel v Peiping iz province Shansi, ki je zasedena od Japoncev, je sporočil, da so se vršile v bližnjem mestu Šišiašvang velike protiameriške demonstracije. Ljudje so zabavljali čez Zed. države kot v protest radi ukinitve ameriško-japonske trgovske pogodbe.

Na reki Jangtze so Japonci z bombami iz letal potopili dva angleška parnika. Angleški poveljnik stražnega brodovja na tej reki je takoj poslal oster protest japonskemu poveljniku brodovja v kitajskih vodah.

Bicikelj je za enega

Policija je dobila ukaz, da zapolni vsak bicikelj, na katerem se vozita dva. Otroci imajo navado, da posade mlajšega brata ali sestrico spredaj na držaj in tako ne morejo videti tako dobro pot pred seboj. Radi tega se je pripetilo že več nesreč. Zato je sedaj policija tako vožanje prepovedala.

Republikanci v Ohio so v kaši radi politične postave

Cleveland, O. — Kongres je sprejel novo politično postavo, znano pod imenom "Hatch Bill." Ta postava prepoveduje vsem vladnim uslužbencem vsako politično delovanje ali doprinese v kampanjah. Narod v splošnem to postavo odobrava, politiki pa si pa pulijo lase radi nje, ker ne bodo imeli priganjačev.

Zdaj se je pa naenkrat pojavilo enako gibanje tudi v državi Ohio, da bi se podobno postavo vpeljalo tudi v Ohio, ki bi se ti-taka vseh državnih, okrajnih in mestnih delavcev, kolikor jih ne krije že postava civilne komisije.

Tako postavo more sprejeti le državna postavodaja. Ta pa ne bo imela zasedanja do 1. januarja, razen ako je skliče izrednemu zasedanju governer. V političnih krogih vlada velika radovednost, če bo governer Bricker sklical izredno zasedanje in če bo dovolil, da se kak tak predlog vložijo.

53 usreljenih na Španskem radi umora Ireh

Madrid, Španija. — V zadnjih 48 urah je bilo tukaj obsojenih na smrt in ustreljenih 53 oseb, ki so bile spoznane krivim, da so bile soudeležene pri umoru policijskega inšpektorja Gabaldona, njegove 17 letne hčerke in nekega stražnika. Obravnava teče še glede nadaljnjih sedem oseb, ki so bile baže udeležene pri umoru teh treh.

Gabaldon je bil spreten policijski uradnik, ki je očistil Madrid in okolico po civilni vojni nezahajenih elementov. Ko so se Gabaldon, njegova hčerka in en stražnik peljali iz mesta v avtu, so vzeli na avto tri vojake, ki so jih spotoma ustrelili. Preiskava je odkrila zaroto proti življenju važnih policijskih uradnikov in prvih 53 zarotnikov je bilo postavljenih obzid in ustreljenih.

Izbojisanje pri cerkvi

Pri cerkvi sv. Kristne v Euclidu te dni popravljajo stopnišče pred cerkvijo. Sedanje strme stopnišče bodo nadomestili z novimi, ki bodo bolj položne in široke. Delo bo stalo nekaj sto dolarjev, vendar več kot polovico manj kot bi sicer, če ne bi agilni g. župnik Bombach preskrbel material po polovični ceni in nekaj celo brezplačno.

Državni poslanec obtožen

Na okrajni sodnji se vrši obravnava proti odvetniku in državnemu poslancu Lody Humlu, ki je obtožen, da je nabiral razne slučaje, v katerih so imeli posamezniki kako tirjatev. Ako se mu to dokaže, bo izgubil pravico do odvetništva. Postavljen je bil komitej treh sodnikov, ki bodo sodili. To so: George P. Baer, Lee Skeel in Frank J. Lausche.

"AMERIŠKA DOMOVINA"**AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER**1117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays**NAROČNINA:**

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalci: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 133, Tues., Aug. 8, 1939

Ali je Lewis res - car?

Mnogokrat se sliši v ameriški javnosti, da je John Lewis, načelnik C. I. O organizacije, nekak car med ameriškim delavstvom. Njegovi volji se mora baje vse pokoriti. On da baje ne posluša nobenih drugih ljudi kot samo svoj glas. Tozadevno je imel kongresman Hoffman v zbornici poslancev pretekle dneve sledeči govor:

"V ozadiju pogajanj za spravo med premogarji in premogarskimi družbami so se vršili veliki in pomembni dogodki. In ti dogodki bodo odmevali na predsedniško kampanjo v letu 1940. Meni se zdi, da je bila to borba za nadoblast, za silo. Ni šlo za boljše plače niti za boljše delovne pogoje, pač pa se mi zdi, da je šlo za to, da dobi John Lewis, ki je poveljnik C. I. O. večjo oblast nad naravnim bogastvom Zedinjenih držav. In kadar postane Lewis gospodar premogarskega bogastva, tedaj bo lahko kontroliral ostale industrije."

"Mr. Lewis, kot predsednik unije premogarjev, bi rad bil in postal edina sila v premogarski industriji. On zahteva, da sleherni premogar v deželi doprinese svoje prispevke v premogarsko unijo. Z eno besedo rečeno, Lewis želi, da preneha vsaka opozicija proti njemu. Ta opozicija se je začela pred leti v državi Illinois v času, ko je prihajal Lewis na površje. In opozicija se je zadnje čase razširila v Pennsylvaniji, Alabami in West Virginiji. Mr. Lewis želi postati diktator premoga. Ako se mu njegova nakana posreči, tedaj bo povzročil, da zgine s površja Progressive Miners Union in ostale unije, ki niso pri volji podpirati Lewisa."

"Vlada Mr. Lewisa je tudi kot nekaka grožnja nad vladnim delavskim odborom, ki se boji Lewisa in vselej razsoja tako, kakor Lewis želi. Lewis zapove in vladni delavski odbor se prikloni in ugodi Lewisu. Pa govorimo o fašizmu in diktatorstvu. Če je kje fašizem in diktator, ga dobimo v osebi Mr. Lewisa, ki ima danes večjo moč kot sam predsednik Zedinjenih držav ali pa kongres. In bojim se, da bodo delavci končno obdžili mene, da sem fašist, dočim sem poznan kot velik nasprotnik diktatorskega režima."

"Mr. Lewis ni za svobodne volitve, nasprotuje premogarjem, kadar se želijo drugače organizirati kot on zahteva. Pa vendar je ameriška ustava taka, da daje slehernemu državljanu pravico, da se organizira kot želi sam, ne pa da bi se kdikiral. Ali se moremo nazivati svobodnim ameriškim državljanom, če en človek diktira milijonom delavcev, kako se morajo obnašati? Jaz mislim, da ne!"

"John Lewis dobro ve, da če ne bi izvajal svojega pristika in svoje sile nad premogarsko unijo, da bi slednja odbrila bolj liberalna načela, kot pa jih ima danes. Toda vladni delavski odbor očividno vleče z Lewisom, kajti do danes je Lewis absolutni diktator v premogarski uniji."

"Mr. Lewis vodi najbolj odločilno bitko danes, ko se poteguje za diktatorstvo nad delavci. Je to bitka za življenje. Zaprta delavnica, kot jo zahteva nova pogodba s premogarskimi družbami, pomeni, da je Lewis prvi in zadnji gospodar nad premogarji in da bo s to pogodbo lahko prisilil nasprotno premogarske unije, da se razidejo. To je volja enega človeka, kateremu se mora pokoriti vse, toda to ni volja ameriškega naroda, ki je edini diktator nad svojo usodo."

"V Washingtonu se širijo govornice, ki postajajo od dneva do dneva bolj pogoste, da je predsednik Roosevelt prekinil vse zveze z industrijalci in da se ponovno obrača na levo stran. Koliko je resnice na tem, meni ni mogoče ugotoviti, toda žalostne delavske razmere so priča dovolj, da je nekaj narobe, kadar diktirajo ljudem osebe kot je Mr. John Lewis, namesto da bi zapovedovali in vodili narod moške, ki so od naroda izvoljeni. Naš predsednik je popolnoma na napačni poti, ko posluša samo enega delavskega voditelja. Ali se čudite potem, da smo imeli v Zedinjenih državah tekmo zadnjih šestih let več delavskega nesporazuma in nesloge kot kdaj prej. Mr. Lewis se hoče vsiliti delavcem za diktatorja in tega ameriško delavstvo ne bo nikdar odobrilo," je dejal kongres Hoffman iz Michigana.

Kaj pravite?

Kar lepo počasi se pripravimo, da bo slovenski councilman iz 10. varde, Eddie Pucel, igral v mestu še veliko vlogo. Že zdaj se precej sliši njegov glas in Eddie počasi stopa v ospredje s svojimi pametnimi argumenti in predlogi. Prav nič se ne bomo čudili, če bo nekega lepega dne postal kandidat za župana. Ima že zdaj vse sposobnosti za to.

Councilmanska kampanja se že prižiga. Ne bo dolgo, ko bo kres zagorel. Go to it, boys, samo lepo gentlemansko in brez osebnih cvetk. Volivci vas bodo že presodili po vaši zmožnosti. Naj bo kampanja živahna in debata stvarna, sicer bodo volivci ostali doma.

Koncem 17. stoletja se je lahko dobilo v Penna. 30 funtov težkega purana za 12 centov. V Bostonu se je dobilo takrat ducat težkih golobov za en cent. Mleko se je prodajalo leta 1630 po centu kvort. Sirovo maslo je bilo tri cente funt. Še leta 1740 se je lahko kupilo od Indijancev težko srno za šest centov, ali za mal žepni nožiček. Ej, stari dobri časi, kaj!

Na obisku v stari domovini

Piše Mrs. Josephine Erjavec, Joliet, Ill.

Munich, Nemčija

Zapuščali smo Prago, vlak je privozil čez Vltavo, ki teče skozi mesto. Približevali smo se mestu Pilzen. To je svetovno znano mesto radi izvrstnega pilzenskega piva, katerega smo s takim veseljem pili že v Pragi. To pivo ima še vedno precej privlačnosti tudi pri nas v Ameriki. Skozi okno smo ugledali krasno mesto. Velika poslopja, vodovodni stolp (water tower) odkjer dobivajo vodo. Globina istega je najmanj 260 čevljev.

Vlak je začel počasneje voziti in kmalu se ustavimo v Bratislavi, glavnem mestu sedanje Slovaške. Mnogo ljudi je tu zopet vstopilo. Stopila sem malo po vlak, da bi videla če je mogoče kaj znanec med potniki. Ugledala sem potnice in bile so Amerikanke, učiteljice iz Pennsylvanije, ki so prepotovale že precejšen del Evrope. Opozorile so nas, naj nikar ne potujemo v Innsbruck ali se tam ustavljamo, če nimamo rezerviranega stanovanja. One so bile tam, ko so bile na potu na Dunaj in niso mogle dobiti nikjer stanovanja. Tudi Berlin se jim ni tako dopadel kakor Dunaj, ker slednji je bolj zgodovinski in bolj razkošen.

Namenjeni smo bili v Munich, katerega sem si želela ogledati, ker sem že mnogo slehala o njem, da je mnogo lepega in zgodovinskega v njem in se povsem razlikuje od drugih evropskih mest. Pripravili smo si še drug drugemu o naših doseganjih doživljajih, kajti vse smo bile vesele, da smo se sešle Amerikanke, kajti tisti čas je bilo precej Amerikancev na obisku po Evropi. Še vedno smo se vozili po češki zemlji. Vstopili so češki pregledovalci in nam pregledali naše potne liste in izvršili še drugi pregled, kateremu je vsak potnik podvržen. Toda to so bili izobraženi ljudje in so prav lepo ravnali s potniki kot pravi slovanski bratje. Kar težko nam je bilo pri srcu, ko smo zapuščali naš bratski češki narod.

Bilo je okrog šestih zvečer, ko smo dospeli v prijazno mesto Marktredwitz (Bayer Oestmark), kjer smo morali prestopiti na drugi vlak. Morali smo čakati dve uri in med tem časom smo si ogledali to malo, a krasno mesto, kjer najdemo Čehe, Slovače in Nemce v najlepši slogi. Na postaji se je vse trlo potnikov, ki so z nami vred čakali prihoda drugega vlaka. Bilo je okrog osmih zvečer, ko smo zopet vstopili na vlak in zapustili to prijazno mesto in nadaljevali pot proti našemu cilju.

Vlak je bil prenapolnjen in nikjer nismo mogli dobiti prostora, sprevednik nam je nato odkazal prostor v prvem razredu. Takoj smo opazili, da se nahajamo zopet na nemških tleh, kajti zopet smo videli zastavo v svastiko na vseh postajah. Zavladal je nov duh, kajti po vagonih so začeli hoditi nemški sprevedniki. Končno smo po dolgi vožnji dospeli na naš cilj — v Munich (Muenchen). Deževalo je kot iz škafa in ljudje so se hitro razgubili po hotelih in tudi mi smo si dobili sobe v hotelu Liefenfelder. Bil je krasen hotel, krasna stavba, krasne sobe in še krasnejše cene. Kajti takih cen nismo še dobili na vsem našem potovanju in tudi na Dunaju ne. Samo premljevala sem koliko dni bi lahko spali v Pragi za ta denar, kar smo morali plačati v tem mestu samo za eno noč.

V tem hotelu ste lahko dobili vse, kar vam srce poželi. Ima krasne obednice, v sredi katerih se nahajajo skoro bi rekla cvetlični vrtovi z vodometi in zlatimi ribicami. So seveda še posebne sobe v katerih pa se gnete same višja družba. Podali smo se k sv. maši v katedralo sv. Mihaela, ki ni ravno daleč od našega hotela. V tej cerkvi je spredaj pet oltarjev in pri vseh se naenkrat bere sv. maša. Po maši smo si dobili "turistic bus," da smo si lahko malo ogledali po mestu. Munich je staro mesto še iz 12. stoletja in ima 800,000 prebivalcev. Videli smo krasni vodomet, ki se imenuje "Neptun fountain" na katerega je krasen pogled po noči, ko je vse razsvetljeno.

Tu se vidi velike nemške banke in ogledali smo si tudi "Social Party Buildings," vsa ta poslopja so zidana iz granita in na vsaki strani je poslopje v katerem se nahaja kakšen važen urad. Ta poslopja so zidana kakor bi mi rekli na "Square" in sredi tega se nahaja 14 granitnih grobov v katerih so pokopani začetniki nazizskega gibanja, ki so prvi začeli upor 9. novembra 1923. Vlada jih je takrat postrelila, a danes pod Hitlerjevo vladno so slavljeni kot mučeniki, ki so dali svoje življenje za koristno stvar. Tu so vedno na straži nemški vojniki in sicer na vsako stran po osem. Na teh ravkah so postavljene sveče in krasni brodnasti venci. Trupe ljudi dnevno ogleduje grobove teh "narodnih mučenikov" in jih pozdravljajo s Hitlerjevim pozdravom.

Videli smo tudi dvojce poslopij, ki se imenujeta "Adolf Hitler Museum." Videli smo tudi "printers" galerijo, kjer je umetnostna šola ter šola za razna rokodelstva. Učencev je nad en tisoč. Tu je tudi tridnostropno poslopje, ki je glavni vojaški stan. Vsa okna so okrašena s krasnimi cvetlicami. Videli smo tudi spomenik kralja Maksimilijana. Prišli smo na trikotni prostor, kjer na enem vogalu stoji cerkev, na drugem je semenišče in na tretjem pa je samostan za dekleta. Ta prostor imenujejo v Munich "vera, upanje in ljubezen." Videli smo tudi poslopje v katerem so imeli poseben prostor za mučenje jetnikov, sedaj se tu pobira mestni in državni davek. Mesto Munich je eno izmed štirih največjih mest Nemčije in je znano kot najbolj kulturno mesto; tu imajo čitalnico v kateri je preko 1,000 knjig. Mesto je zidano v florentinskem slogu. V tem mestu izdelujejo steklo, zdravniško orodje, očala, zvonove in različne godbene instrumente. Lepi "Rathaus" na Marienplatzu je kras tega mesta. V Munichu je tudi največji tehnični muzej, katerega poslopje zavzema celih deset blokov. To poslopje je nekaj izrednega za vsakega turista. Spomenik Bismarka stoji tudi na zelo prominentnem delu mesta. Tu je najstarejša cerkev, ki je bila zidana v letu 1181. V cerkvi sv. Mihaela so pokopani principi in princeze Bavarske. Zelo zanimivo je videti, ko so na eni strani ceste same cerkve in na drugi pa pivnice, gostilne itd.

Najstarejše gledališče ima prostora za 2,300 ljudi. Videli smo tudi kip, ki predstavlja Bavarijo in na katerega glavi lahko stoji pet oseb. Bavarska je res krasna dežela in Munich, kjer se tudi vidi še danes dvor in dom avstrijske cesarice Elizabete, je največji ponos Nemčije. Na tem dvoru je cesarica Elizabeta preživela svoja srečna mlada leta. Ko smo si tako ogledovali mesto nismo slutili, kako važno vlogo bo igralo to mesto komaj par mesecev po našem obisku, ko so se sestali tu Hitler, Mussolini, Chamberlain in Deladier, da so se šetarili za Čehoslovaško. Radi tega smo bili tem bolj veseli, da smo si ogledali Munich namesto Berlina. Mesto Munich bo ostalo zapisano v zgodovini kot mesto, kjer se je namesto poravnave spletkarilo in prodalo svobodno Čehoslovaško.

Popoldne istega dne (v nedeljo) smo zapustili mesto in se odpeljali proti Kufsteinu, kjer smo obiskali mojega strica. (Dalje prihodnjič.)

Bankirji in banka

Gotovo bo zanimalo delničarje naše banke, kaj mislijo veliki bankirji o nas in naši banki. 28. julija smo bili povabljeni vsi direktorji The North American Banke na sejo v urad Federal Reserve banke. Navzočih je bilo najmanj en ducat najvišjih bančnih uradnikov, ki imajo glavno besedo pri gospodarstvu in nadzorstvu vseh bank.

Ko smo prešli povabilo na sejo so imeli nekateri gotove predsodke rekoč: "Kaj pa če nam še banko vzamejo." Zopet drugi je pa tolažil, da se ni treba nič bat. Imenitna je bila ta seja, s takimi velikaši še nismo zborovali in to so pravi gentlemani. Tega mnenja smo bili vsi, ki smo se te seje udeležili. Ti možje so nas hoteli spoznati in vedeti, če nam je resnično kaj za banko. Povedali so nam, da je njim na tem, da bi banka dobro napredovala in so nam naročili, da mora banka delovati in poslovati natančno po državnih predpisih in postavah. Rekli so nam: "Vi imate dobro urejeno banko in lepo priliko napredovati, če boste previdno ravnali."

Malenkostni nedostaki, ki so bili prvih šest mesecev tega leta morajo sedaj prenehati in odpasti, tako so nam povedali.

Na moje vprašanje, če nam mogoče nameravajo vzeti banko, so nam glasno odgovorili: "No, mi hočemo, da vodite banko in da si poslovanje uredite tako, da bo banka napredovala." Nato je nasledel pogovor o narodnosti, kar jih je radi števila naših ljudi zelo zanimalo. Priznali so, da so naši ljudje zanesljivi plačniki in so posojila našim ljudem vedno dobičkanosna. Izrazili so se, da nam je banka potrebna in da želijo, da napreduje, ker ima tudi bančna uprava svoj delež v njej.

Priznati moram, da so nam dali ti možje veliko poguma in novega navdušenja, ker smo spoznali, da dobro vemo, da smo narod, ki potrebuje lastno banko. Videli smo, da vse dobro vemo o našem poslovanju, tudi vsako najmanjše posojilo pretehtajo, če je pravilno in zanesljivo napravljeno. Vedo tudi za vsakega, ki je zaostal s plačevanjem, kajti poročilo o tem dajo bančni pregledovalci. Direktorij je odgovoren za vsako posojilo, če isto ni napravljeno v smislu državnih pravil. Direktorij mora paziti, da se denar banke investira po zakonu in da se tudi točno dobiva odplačila.

Račun vsakega dneva poslovanja banke mora biti poslan njim na ogled. Niti najmanjšega posojila se ne more napraviti, ne da bi bilo vse v knjigah vpisano in cent preveč ali premalo mora biti vsaki dan točno vpisano.

Imeli so pred seboj ravno poročilo državnih pregledovalcev, o poslovanju zadnjih 6 mesecev, so nam istega prelistali in nas točno poučili kako ravnati, da v bodoče odpadejo tudi malenkostni nedostaki. Kjer so zaostali s plačili se mora to nemudoma iztirjati, da

prihodnji pregledovalci ne dobi več kaj takega zabeleženega v naših knjigah.

To sem omenil zato, ker so nekateri ljudje, ki so si izposodili denar na naši banki in sedaj pa odlašajo s plačevanjem. Kaj takega se ne sme goditi, ker ta denar je last banke za katerega je banka odgovorna in višja bančna uprava naravnost zahteva od direktorija, da se te določbe natančno izpolnjujejo. Ako bi direktorij to zanemarjal ima bančna oblast pravico prevzeti banko v svoje roke in postaviti gospodarja, ki se ne bo bal zahtevati točnega plačevanja na obveznice. Kadar dobite iz banke opomin, da je čas plačati, storite to določeni dan in na ta način bo imela banka kredit in vi boste poravnali svoj dolg, katerega bi morali poravnati prej ali slej.

Ta seja mi je potrdila moje misljenje, ki sem ga imel že prej o bankah in o naši banki še posebej. Banka je najvišji urad ameriške trgovine. Nobena druga institucija ni tako strogo nadzorovana kakor trgovska banka, ki hrani in posojuje ljudski denar. Uradniki banke so le delavci v banki, ki poslujejo in so odgovorni za premjke in izdatke, vse drugo pa je v oskrbi višjih nadzorovnikov.

Vse postave tikajoče se bančnega poslovanja dela kongres v Washingtonu, odkoder nam pošiljajo dnevno vsa poročila o morebitnih spremembah ene ali druge postave, ki predpisujejo o investiranju denarja in nakupovanju raznih bondov. Vse, prav vse poslovanje je pod strogim nadzorstvom državnega bančnega departmanta.

K vsemu temu ponovno podarjam, da je čast za narod, ki lastuje svojo banko. Torej storimo vse, kar je v naši moči, da si ohranimo naš bančni zavod. Radi tako strogega nadzorstva ima banka tudi večje stroške, ker mora imeti dovolj zmognih uslužbencev, da točno poslujejo. Da more vse to vršiti mora imeti tudi dovolj vlog. Bančni dohodki so v obrestih na posojeni denar. Čim več vlog bo imela banka, tem boljše bo finančno napredovala v korist delničarjev. Delnice prve banke so bile dosegle že vrednost \$400.00 in da ni prišlo depresija, bi bili danes naši rojaki imeli lepe vsote denarja. Sedaj imamo nad 1,100 delničarjev te naše dobro urejene banke. Ne pričakujemo vlog na tisočake, ampak vsaka mala vloga bi pomagala in ako bi se vsi malo potrudili, pa bi šle tudi naše delnice navzgor.

Mnogo je še naših rojakov, ki imajo denar in bi ga lahko vložili v našo banko in bi tako pomagali sebi in svojim rojakom. Imeli bi koristi, ker bi rasla banka in bi na ta način lahko ugodila rojakom, ki iščejo posojila. Tako bi potem lahko rekli, da smo zavedeni in moder narod. Dokler pa kaj takega ne upoštevamo, se nikakor ne moremo ponašati s kakšno zavednostjo. Nihče ne pričakuje nekaj, kar nam je nemogoče izpolniti, samo malo več zavednosti in manj sebičnosti, pa bo šlo lepo naprej.

Sedaj ko je banka preurejena in na zahtevo in željo delničarjev, na zadnji glavi seji, tudi v osebo nadomeščena, je pričakovati, da bo ta banka narasla še bolj kot katere kdaj prej. Narod pokaži se, da si zaveden, svoji smo prvi in naša banka je prav tako varna kakor katere druga. Našim ljudem se nudi na domači banki veliko boljša postrežba kot kje drugje. Mnogi tujerodci prihajajo k nam in nas vselej pohvalijo, da dobijo sijajno postrežbo na našem bančnem zavodu. Na naši banki delajo samo Slovenci in to tudi nekaj šteje.

Pričakujemo vas, da se po-

kažete z malimi ali večjimi vlogami, vsaka vloga do \$5,000 je zavarovana. Prinesite denar in tudi vprašajte za posojila, ker za to pa lastujemo banko, da je za čast in korist ter ponos našega naroda.

Anton Grdina, preds.

Če verjamele al' pa ne

Kar nekam fletno mi je delo, ko me je bolničarka zopet položila v posteljo, da se notranje poslovanje republike nekoliko pomiri in da pride zopet normalno poslovanje notranjega ministerstva v red.

Toda skromno bi pa le rad povedal, da nisem bil še nikoli v svojem življenju tako lačen kot takrat. Kar je res, je pa res. Saj se ne mislim kremžiti, ampak če vse opišem, naj pa še to, ki je bilo najhuje. Tako nekako mi je bilo pri srcu kot pastirju pri Breščih v naši vasi, ki je dobil za ves dan en sam košček kruha. Pa je bil tisti košček tako tenak, da je pastir skozi vso vas grede skozenj na sonce gledal, ko je gnal na pašo, da se je vsa vas zgledovala in se je. Prav zdi se mi, da je bil tisti slavnasti pastir Tone Ule iz Loraina, pa ne vem gotovo. Pa naj bo že kdor hoče, glavno pri tem je to, da ga je stara Breščka lovila tam za skedenjem, ko je zvečer prignal domov, pa ga tisti večer ni vjela. Bog ga bodi zahvaljen, bi rekel.

Tudi jaz sem na sonce gledal, pa še toliko nisem imel respektina, kot ga je imel tisti pastir.

Tisoč sreč je bilo, da me je kmalu bolničarka zmotila z novimi ukazi. Veste, v bolnišnici so sami ukazi in treba je ubogati, ali je pa kaj narobe. Jaz sem strašno rad ubogal in moja Johana bi do neba povzdignila roke, ko bi videla, kako sem bil priden in ubogljiv.

Torej bolničarka mi kar na vsem lepem ukaže, sicer zelo vpljudno, ampak tako, da nisem mogel preslišati, in mi reče, da je pripravila kopalno banjo z prijetno toplo vodo zame.

"Da se bom kopal zdajle?" jo vprašam neverjetno.

"Aha, se boste," mi prikima.

"Kje pa je kopalnica?"

"Kar tamle po hodniku in za vogalom."

"Potem se moram pa obleči, ker sem bos skoro prav do vratu, s seboj pa nisem prinesel spalne suknje in ne copat, ker mi tega zdravnik za mojo bolezen ni predpisal."

"Ne, vas bom kar v rjuhu ogrnila in nihče se ne bo zgledoval, ker so tukaj navajeni na take uniforme," mi pojasnjuje.

Res me ogrne v dolgo rjuho, katere konce sem trdno držal z rokami, da bi ne prišlo spotoma do kakega odkritja spomenikov. Kar bal sem se stopiti ven na hodnik, ker sem si mislil, da bo vse vme zijalo, če mi ne bodo mar še osle kazali, ali pa celo za menoj leteli, če je kaj otrok v tej naselbini. Hudnik vendar, če ne bo to nerodno. In pa to še ni vse. Kaj pa, če me bo videla kaka zauber dečva, kaj si bo neki mislila o tem strašilu, ki se gre pri belem dnevu strahove?

Naj bo že kakor hoče, si mislim in previdno tipljem doli po hodniku. Res sem srečaval strežnice in bolnike in druge ljudi, ki so šli po svojih opravkih. Pa nihče me ni pogledal, kar se mi pa zopet ni dopadlo. Kaj pa mislijo, da sem, kakšen vojni pelzirar, ki gre po lajno, da bo šel od hiše do hiše? Le naj počakajo še en par tednov, bodo že videli Jakata, kako bo hodil pokonci po zadnjih nogah.

(Dalje prihodnjič.)

WINNETOU

Po nemškem tiskarstvu K. Maya

"Torej bodo prispeli domov še preden jih dojdemo. In — ali menite, da sme nas dvanajst ljudi tvegati pohod v ozemlje Kiow in napad na njihovo naselbino?"

"Tak poskus bi bil blazen."

"Lepo! Oba enako presojava položaj. Nima zmisla, da bi jezili za njimi."

Počehljaj se je za ušesi in v zadregi mrmral:

"Ampak — Sam, Sam, Sam! Naš stari Sam —! Kaj bo z njim? Ga bomo pustili sedeti?"

"Ne! Rešiti ga moramo."

"Vrag vas vzemi, sir! Niso mi dani možgani, da bi znal take uganke reševati! Pravite, da ne bomo jezdili za rdečimi, in v isti sapi trdite, da bomo osvobodili Sama —. To doni prav kot bi v eni in isti sapi osla imenovali kamelo in opico! Naj vas razume, kdor more! Jaz vas ne razumem!"

"Vaša primera šepa! Zadeva je čisto drugačna! Kiowe namreč vobče ne jezdijo domov."

"Ne —? Kam pa?"

"Ne uganete?"

"Ne."

"Hm —! Star, izkušen westman, pa tega ne ugame! Mi je res ljubši greenhorn, ki zna luščiti tudi tak trde orehe, pa si ne zloimi zob! Rdeči jezdijo namreč na Nugget cil."

"Na — Nugget —! Glej glej! Mislite, da res?"

"Res je! Verjemite da je!"

"Človek bi nazadnje res verjel —!"

"In ne samo verjel! Prav gotovo jezdijo na Nugget cil."

"Toda Winnetou je zaposlen s pogrebom —! Ne smejo ga motiti!"

"Ga tudi ne mislijo. Počakali bodo, da bo pogreb mimo. Sovražijo Apače in tudi nas. Osvečiti hočejo svojega poglavarja, kateremu sem kolena zdrobil. Santer jim je povedal, da sta mrtva Inču čuna in Nšo ču. Pa radi bi tudi Winnetoua dobili in seveda tudi nas. Nam so nastavili past, pa nismo jim šli na limanice. Le Sam je bil nepreviden pa jim je nasedel."

Poskusili bodo z drugo zvijačo. Naredili so se, kot da jezdijo na svoje domove, dobro vedo, da ne pojdemo za njimi, ker nas je premalo. Mislijo, da se bomo vrnili k Winnetouu. Obrnili so se proti domu, srečali bodo med potom morebiti še kako drugo svojo četo, pa se spet obrnili in jezdili na Nugget cil. In tam, upajo, bodo našli Winnetoua, Old Shatterhanda, vas in apaške bojevnike lepo na kupu, pa nas bodo zložno polovili in pobili."

"Lep načrt, zelo lep načrt! Ampak poskrbeli bomo, da se jim bo še lepše izjalovil."

"Da, to bomo storili. Najbrž jim je Santer nasvetoval tak načrt. Gotovo računata, da mu bodo Kiowe pomagali najti zaklad, ki leži na Nugget cilu. Popolnoma sem prepričan, da bo tako, kakor sem povedal."

Torej — ali bi še vedno radi šli za Kiowami?"

"Mi ne bo več na misel prišlo! Vaše sklepanje se mi zdi sicer nekoliko tvegano, pa kar vas poznam, se še nikdar niste zmotili, vsikdar ste pravo zadeli. Zato upam, da bode tudi topot. Kaj misliš, stari Will?"

"Mislim, da je čisto tako, kakor pravi Old Shatterhand. Odi ti moramo odtod, nemudoma oditi in posvariti Winnetoua. Ali ne, sir?"

"Da!"

"In ujetnika vzamemo s seboj?"

"Seveda. Privezali ga bomo na Samovo mulo. Ne bo se sicer dobro počutil, pa kaj moremo za to. Preden pa odrinemo, bomo poiskali v strugi tolmun in napojili konje."

Pol ure pozneje smo bili že na

potu. In nič preveč zadovoljni z uspehi našega izleta. Mesto da bi bili Santerja dobili, smo izgubili. Tolažili smo se, da bomo spet osvobodili Sama in prijeli tudi Santerja. Če bo vse tako prišlo, kakor smo zasodili —.

Ko smo se podili za Santerjem, smo se morali držati njegove sledi in potovati po ovinkih, ker je spremenil smer in se v toplem kotu obrnil na jug. Nazaj grede smo si ovinek prihranili in jezdili naravnost. In opoldne drugega dne smo bili v hribovju Nugget cila.

Pustili smo konje pri vходу v že večkrat omenjeno sotesko, postavili k njim stražo in stopili v hrib. Na robu jase je stal na straži Apač. Z nemo kretnjo nas je pozdravil.

Na jasi so Apači že pridno pripravljali za pogreb. Nasekali so dreves in jih oklestili v bruna, da postavijo oder, cele kupe kamenja so že nanosili za grobnico in ga še vedno donášali. Tudi moja četa se jim je koj pridružila in prišla za delo. Drugi dan bi naj bil pogreb.

Trupli sta ležali v zaslini utici. Winnetou je bil pri svojih dragih rajnih. Sporočili so mu, da sem se vrnil. Stopil je iz utice.

Kako se je spremenil —!

Bil je vobče resnoben človek in le redkokdaj je šinil smehljaj po njegovem mirnem licu. Glasno pa se nikdar ni smejal, kar sem ga poznal. Pa vključ tej njegovi resnobi je sijala iz njegovega moško lepega obraza dobrohotnost in njegovo temno začetno oko je znalo tudi prijazno in ljubeznivo gledati. Kolikokrat so me te oči gledale pristržno in ljubeče!

O vsem tem tistikrat ni bilo sledu na njegovem obrazu. Trd je bil ko kamen, njegovo oko je bilo motno, kakor zastrto, njegov pogled zamišljen, odsoten. Njegove kretnje so bile počasne, težke.

Stopil je k meni, se trudno ozrl po jasi, kot bi nečesa iskal, mi pogledal v oči, da me je v srce zabodlo, mi medlo stisnil roko in vprašal:

"Kedaj se je moj brat vrnil?"

"Pravkar."

"Ušel je."

"Kje je morilec?"

Odkritosrčno priznam, da sem povsili oči pri tem odgovoru. Skoraj bi rekel, sram me je bilo.

Tudi on je gledal v tla. Rad bi bil videl na dno njegovo dušo!

Šele po dolgem molku je vprašal:

"Ali je moj brat sled izgubil?"

"Ne. Sled še imam. Santer pride sem."

"Old Shatterhand naj pripoveduje!"

Sedel je na skalo. Prisedel sem in mu podrobno in resnično poročal, kaj vse sem doživel.

Molče me je poslušal, molčal še tudi, ko sem skončal, pa nazadnje vprašal:

"Torej moj brat ne ve natančno, ali ga je zadel, ko je streljal s samokresom na njega?"

"Ne vem natančno. Mislim pa, da ga niti ranil nisem."

Slabotno je pokimal, mi stisnil roko in dejal:

"Moj brat naj mi odpusti, če sem ga razžalil, ko sem vprašal, ali je sled izgubil! Old Shatterhand je storil vse, kar je mogel, zelo pametno in modro je ravnal. Sam Hawkens bo še obžaloval, da je bil nepreviden. Pa ne bomo mu zamerili, osvobodili ga bomo."

Tudi jaz mislim kakor moj brat. Kiowe bodo prišli. Toda našli bodo drugačen položaj, nego ga pričakujejo. Z ujetnikom ni treba trdo ravnati, le strogo ga zastražite.

Jutri bomo pozidali grobnico. Ali bo moj brat poleg?"

JOZE GRDINA:

PO ŠIROKEM SVETU

Na poti v Betlehem. — Mimo studenca sv. Treh kraljev. — Na zgodovinski poti. — Na kraju Jezusovega rojstva. — Pri jaslicah. — Cerkev Jezusovega rojstva. — Na grobu Nedolžnih otročičev. — V kapeli sv. Jeronima. — Po Betlehemu.

Po zajtrku se napotiva proti Betlehemu, ki je na južni strani, v oddaljenosti 10 kilometrov od Jeruzalema. Po cesti Via Dolorosa greva mimo cerkve Božjega groba, nato proti Sijonu, do mogočnega zidovja nekdanje trdnjave, ki je branila Jeruzalem. Tu je bil Herodov grad in tukaj je še Davidov stolp. Orjaško zidovje, ki še danes stoji, prča kako izborno je bil utrjen Jeruzalem. Tit, premagalec Jeruzalema, ki je dal porušiti vse drugo, je pustil, kakor je bilo, da tako priča še poznejšim rodovom, kako močne utrdbe je moral zavzeti, predno se je polastil mesta. Za tiste čase, ko še niso poznali topov, je bilo to res nekaj orjaškega in nezavzetnega.

Ni čuda, da je bil Tit resno v skrbeh, da li bo mogel zavzeti Jeruzalem. Da se mu je pa to posrečilo, je treba pripisati višji sili, ki je s Titom kaznovala trdovratno mesto. Tit sam je priznal da "sam Bog nam je pomagal k zmagi!"

Blizu tam so Jafska vrata, kjer je že čakal avtobus, ki naju je čez nekaj minut potegnil nizdol po gladki cesti mimo lepih vrtov, nato pa v dolino Hinnon, kjer je končal svoje nesrečno življenje Judež Iskarijot. V to dolino, ki je podoba pekla, je privihral nesrečni izdajalec potem ko je izvršil svojo ogabno izdajstvo ter ves obupan vrzel po templju onih 30 srebrnikov, bežal v dolino Hinnon in se obesil.

Avtobus jo ubere naravnost proti jugu, kjer je prav slikovita pokrajina. S kamenjem ograjene njivice pričajo o trudu in pridnosti palestinskega felaha, ki si v potu svojega obraza prideluje svoj vsakdanji kruh, ki je bol trd kot mehak; vmes tu pa tam rastejo oljke, mandeljni, fige, ki dodajajo to, kar ne more dati njivica sama, ki je vse preveč obdarovana s kamenjem. Tako na videz prav skopa pokrajina da prilično mero živeža, da se ondotno prebivalstvo preživi, četudi bolj skromno in pa z večjim trdom.

Pripeljemo se mimo studenca sv. Treh kraljev, ki je na levi strani ceste. Pri okroglih kamenitih koritih so pastirji napajali ovce; zraven je stalo par osličkov, ki so s tovorom na hrbtu potrpežljivo čakali gospodarjevega ukaza, da odričejo naprej. Tudi par žensk v slikoviti jutrovske noši je bilo tam; prišle so z vrči, da si natočijo vode. Prav slikovita skupina za Evropejca, še bolj za Amerikanca. Tu pri tem studencu so sv. Trije kralji zagledali zvezdo, ki se jim je ponovno prikazala ter jih potem vodila naprej proti Betlehemu. Tudi jaz bi si rad ogledal studenec, pa ni bilo mogoče. Avtobus je naglo zdrčel naprej po gladki cesti proti Betlehemu.

Z zanimanjem sem gledal na svetopisemsko okolico. Tod sta v sivi davnini stopala očka Abraham in njegov edinec Izak, ko sta šla na Morijo, da tam opravita nenavadno daritev, za katero je bil odločen mladi Izak; tod je hodil tudi kralj David in hodili še drugi veljaki Starega in Novega zagona. Brezštevilni so bili po-

potniki in romarji, ki so hoteli tukaj mimo Betlehemu; bili so iz vseh stanov in poklicev: kralji in cesarji, kardinali in škofje, učeni in preprosti, bogati in revni. Toda med vsemi, ki so kdaj hodili tod, sta bila dva izredno znamenita pa sveta potnika. Preprosto oblečena in na videz tako skromna, sta hitela po cesti proti Betlehemu. Bila sta prebela Devica Marija in njen deviški zaročenec sv. Jožef, ki sta prišla tam daleč iz Nazareta, v Galileji.

Od rimskega cesarja Avgusta je prišel ukaz, da se popiše ves svet; to je vse prebivalstvo njegove mogočne države, v katero je spadala tudi Palestina. Množice ljudi so tedaj hitele proti Betlehemu, rojstnemu mestu kralja Davida, da se tam vpišejo vsak v svoj rodovnik. Med temi, ki so šli tja, sta bila tudi Devica Marija in sv. Jožef. Tudi ona dva sta se odzvala cesarjevemu ukazu ter se podala na dolgo pot, da se vpišeta v rodovnik svojega kraljevega pradedna, kralja Davida, ter tako izpolnila cesarski ukaz. Brezbrizno, ne meneč se za ta dva potnika, so ljudje hoteli mimo njiju, nevedoč, da grede mimo najbolj odličnih in svetih oseb, ki so kdaj hitele po tem kraju; niti najmanj niso slutili, da je njiju pot velikega zgodovinskega pomena ter se z njunim prihodom v Betlehem pričinja za vse človeštvo nova doba. Ljudje, ki gledajo le na zunanost, na blesk in bogastvo, ter cenijo le dostojanstvo, so tako prezrli preprosta utrjena popotnika. Kakor slepec, ki ne vidi zlatega sonca, tako tudi oni niso videli žarkov božjega sonca, ki ju je skrivnostno obdajalo ter so se njunega pota veselila nebesa.

O tej njuni poti sem razmišljal, ko sem se peljal proti Betlehemu, ter nestrno čakal, kdaj ga bom tudi jaz zagledal. Pripeljemo se na višino; pred

menoj se odpre pogled na prijazno mesto, ki leži na vrhovih dveh položnih gričev, da izgleda v obliki polmesece; dr. Aleksij pokazuje proti mestu ter pravi: "Vidite, to je pa Betlehem." "Betlehem? Pozdravljen ti presrečni kraj!" sem vzkliknil, vstal iz sedeža ter se odkril. Milo se mi je storilo, ko sem pred seboj gledal rojstno mesto Gospodovo.

Betlehem! Kolikokrat sem te želel videti! Zlasti o božičnih praznikih, ko smo stivali jaslice ter je slovesno pritrkanje zvono naznanilo, da se bliža najsvetejši praznik v letu: praznik Jezusovega rojstva. Takrat so tisoči, da milijoni zahrepeneli, da bi te videli in kako blagodneče je tedaj odmevalo tvoje ime v sreih mnogih kristjanov, ki so se veselili tega praznika. Tedaj so v mislih hoteli k tebi, toda, da bi te kdaj v resnici dosegli, ti so bili pa zelo redki. Tako daleč si in pot, ki vodi do tebe ni brez velikih težav; zato te mnogi, mnogi ne morejo doseči. Tudi jaz sem bil v dvomih, da bi te mogel videti; na pot so se mi stavile vsakovrstne ovire, toda končno sem te pa le dosegel: zato tisočkrat pozdravljen!

Avtobus zavije navzgor po klancu, mimo ličnih belih hiš z ravnimi strehami. Ozrem se po ozkih ulicah. Tod sta hodila oni zgodovinski večer sveta nazarška popotnika ter vsa utrjena prosila prenočišča; zaman sta trkala in prosila, da bi ju sprejeli na stanovanje. Vseposod so ju odklonili, češ, da nimajo prostora. To, kar se bečaču bolj redko pripeti, da bi končno ne dobil strehe, se je zgodilo njima ter sta morala v votlino, kamor so pastirji ob slabem vremenu zaganjali živino. Val prekipevaločega veselja me objame, ko se avtobus ustavi in pred seboj zagledam cilj svojega potovanja: cerkev Jezusovega rojstva; iz srca pa se izvije pozdrav njima, ki sta prispela sem iz daljnega Nazareta.

Ne da bi se kaj mudila zunaj, stopiva skozi nenavadno nizka vrata v veličastno svetišče Jezusovega rojstva. Kratek pozdrav svetišču, nato pa nadaljujemo naprej mimo mogočnega stebrovja, ki deli svetišče v pet ladij ter prideva do prečne ladje na levi strani, kjer je od strani vhod v votlino Jezusovega rojstva, potem pa dol po stopnicah. Pred menoj zažari od mnogih luči razsvetljena votlina; na levo od stopnic zagledam grški oltar, pod njim pa oni prostor, ki je v tej votlini najbolj znamenit in svet; v polkrogu na tleh je z belim marmorjem okrašen prostor, sredi katerega je srebrna zvezda, katero ožarja 15 dragoce-nih svetilk, ki vise nad tem prostorom ter gore noč in dan, na zvezdi pa je latinski napis: "Hic de Virgine Maria Iesus Christus natus est," ki se po slovensko glasi: Tukaj je bil iz Device Marije rojen Jezus Kristus. To pove vse. Padem na kolena in počastim Njega, ki je tukaj stopil na svet, ter poljubim zvezdo. Čustva veselja pridrijo na dan, da pri tem ne ostane oko suho je umljivo.

(Dalje prihodnjič)

IZ PRIMORJA

—Slovenske narodne noše na prireditvi v Trstu. Zadnjič smo na tem mestu med drugim poročali tudi o gospodinskem tečaju, prirejenem v Trstu in smo omenili, da so na njem vzbujale posebno pozornost predvsem krasne slovenske narodne noše, ki so se pokazale pri zaključnem nastopu smo zdaj zvedeli še nekatere zanimive podrobnosti, ki ne zaslužijo, da bi jih prezrli, čeprav poročamo o njih šele danes. Pred prireditvijo je bilo izdano sporočilo, da udeleženci lahko nastopijo v fašističnih uniformah,

če pa teh morda ponekod ne bi imeli, pa smejo nastopiti v narodnih nošah. To dovoljenje je vzbudilo za celotno prireditev še večje zanimanje, predvsem med slovenskim prebivalstvom iz Julijske Krajine. Tista slovenska dekleta, ki nimajo doma narodnih noš, so zaprosila, če si jih smejo za to svečano priložnost nabaviti tostran meje. Oblasti so jim to dovolile, toda pod pogojem, da bodo po prireditvi prišle te narodne noše spet v roke njihovim lastnikom. Vsa ona dekleta, ki bi rada nastopila pri zaključnih svečanostih gospodinskega tečaja v Trstu v slovenskih narodnih nošah, a teh noš niso mogla dobiti med slovenskim prebivalstvom v Italiji, so pustili, da so si jih nabavila v Sloveniji. Pisala so svojim znankam čez mejo, naj jim narodne noše preskrbe in naj jih pošljejo na Rakek, kjer jih bodo obmejne oblasti prevzele in izročile prosilkam. Vse je šlo v najlepšem redu: Naša dekleta so radevolje posodila s slovenskim dekletom v Italiji svoje krasne narodne noše, obmejne oblasti so točno zapisale, čigava je katera in kdo naj jo dobi na posodo. Slovence iz Julijske Krajine so se z njimi na tržaški prireditvi izredno postavile, nato pa jih spet v redu vrnila na mejo, odtod pa obmejne oblasti nazaj tistim, ki jim pripadajo. V znamenju jugoslovansko-italijanskega prijateljstva se je po tolikih letih, od čar poteka državna meja tostran Istre, Goriške in Krasa, lahko zgodilo, da so primorske Slovenke nastopile sredi Trsta v svojih pristnih narodnih nošah in jih dobile s pomočjo oblasti celo čez mejo!

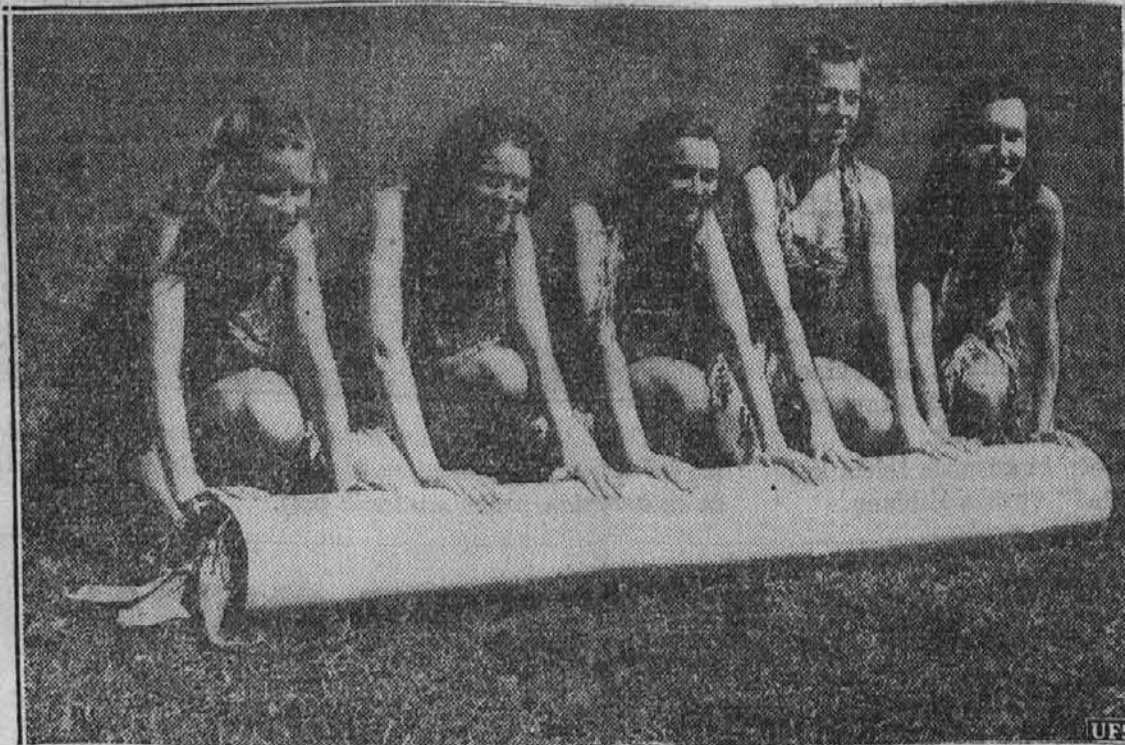
—Napoved živahnejše lesne kupčije v Jugoslaviji. Po priključitvi Avstrije k Nemčiji je zadel hud udarec tudi tržaško pristanišče. Prej je avstrijska zunanja trgovina v veliki meri težila ravno k Trstu in je bil promet z Avstrijo tu izredno živahen. Ko pa je Avstrija izginila, je seveda to moralo prenehati. Nemčija danes pripisuje mnogo večji pomen svojim severnim pristaniščem, ker so ji na jug vrata zaprta. Zato se Trst na vso moč prizadeva, kako bi dobil druga tržišča predvsem v soseščini, v Jugoslaviji. V prvi vrsti prihaja v poštev les. Kako se je trgovina z lesom gibala v zadnjih šestih letih, naj povedo tele poučne številke. Leta 1932 je prišlo v Trst 533,480 stotov lesa. V naslednjih letih je ta številka hitro naraščala in je dosegla svoj višek leta 1937. Tega leta je prišlo v Trst že kar 2,238,975 stotov lesa in sicer dobra polovica iz Avstrije. Naslednje leto 1938 pa je prinesel silen preobrat. Le 992,395 stotov lesa je prispelo še v Trst. Kakor rečeno, se v Italiji zdaj prizadevajo, da bi pospešili v nadomestilo za avstrijski les uvoz iz Jugoslavije. Napovedujejo, da bo lesna kupčija med našimi lesnimi trgovci in veliko tržaško družbo, ki jo imela monopol za jugoslovanski les, spet bolj oživela.

Gdansk se je udal zahtevi Poljakov.
London, Anglija. — Senat prostega mesta Gdansk je ukazal Poljski, da umakne svoje carinike do nedelje večer z meje na Vzhodnem Pruskem. Poljska je odgovorila, da je ta zahteva nepostavna, in če Gdansk na tem obstoji, bo Poljska zahtevala odškodnino. Gdanski senat se je ustrašil in prekalil svojo zahtevu.

MALI OGLASI

Ako vaš radio aparat ne deluje pravilno, pokličite nas, ker naše delo je garantirano. — Norwood Appliance & Furniture, 6104 St. Clair Ave., 819 E. 185th St.

Aug. 5, 8, 12.)

V South Boston, Va. so imeli narodno tobačno slavlje. Na sliki vidite teh pet krasotic, ki zvijajo ogromno cigareto. Kdo jo je kadil, pa ne vemo.

Donn Fendler je blodil osem dni po gozdovih v državi Maine, kjer se je bil izgubil. Preživljal se je samo z jagodami. Pri postelji sedi njegov oče, ki se je poškodoval na očeh, ko je iskal sina. Zraven stoji vodnik McMorn, ki je fanta našel.

